

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH ZAGROŻENIA

W ZESPOLE SZKÓŁ TECHNICZNYCH IM. GEN. WŁADYSŁAWA ANDERSA
W BIAŁYMSTOKU

22 MAJA 2019
BIAŁYSTOK

SPIS TREŚCI

WYKAZ NIEZBĘDNYCH TELEFONÓW ALARMOWYCH	4
1. POŻAR	5
2. POWÓDŹ	6
3. CHOROBA ZAKAŻNA	7
4. PODEJRZANY PRZEDMIOT LUB PRZESYŁKA W SZKOLE	7
5. ZAGROŻENIE TERRORYSTYCZNE	8
a) Wtargnięcie napastników do obiektu	8
b) Użycie broni palnej na terenie szkoły	8
c) Zagrożenie bombowe	9
6. ZAGROŻENIE CHEMICZNE	11
7. PRÓBA SAMOBÓJCZA UCZNIA	12
8. ZABÓJSTWO/SAMOBÓJSTWO	13
9. CYBERPRZEMOC	13
10. PRZEMOC SEKSUALNA	14
11. PRZEMOC RÓWIEŚNICZA	15
12. ZNALEZIENIE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ NARKOTYK	15
13. UCZEŃ POSIADA SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK	15
14. UCZEŃ POSIADA PRZEDMIOTY NIEDOZWOLONE NA TERENIE SZKOŁY	16
15. UCZEŃ POD WPŁYWEM ALKOHOLU	16
16. NARUSZENIE GODNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELA	177
17. ORGANIZACJA EWAKUACJI	199

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROCEDUR

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2018, poz. 1457)

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz. U. z 2018 r., poz. 996, z późn. zm.)

Ustawa z 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r., poz. 852)

Ustawa z 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń (tekst jedn.: Dz.U. z 2019 r., poz. 821)

Ustawa z 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 1600)

Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 405)

Ustawa z 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r., poz. 2067)

Ustawa z 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. (tekst jedn.: Dz.U. z 2018 r., poz. 969)

Ustawa z 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej. (tekst jedn.: Dz.U. z 2018, poz. 620)

Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r.o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r. poz. 1878, z 2019 r. poz. 730)

Ustawa z dnia 26października 1982r.o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi(tekst jednolity: Dz. U. Z 2018 r. Poz. 2137, 2244, z 2019 r. poz. 730

Ustawa z dnia 9 listopada 1995r.o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz. U. Z 2018 r. Poz. 1446, 2227, z 2019 r. poz. 638)

Zarządzenie nr 18 komendanta głównego policji z dnia 23 maja 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich.

WYKAZ NIEZBĘDNYCH TELEFONÓW ALARMOWYCH

PODMIOT	NR TELEFONU
Pogotowie Ratunkowe	999
Straż Pożarna	998
Policja Policyjna Izba Dziecka	997
Numer alarmowy z telefonu komórkowego	112
Straż Miejska	85 742 33 00 85 869 68 00 85 869 67 50
Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Białegostoku	85 743 6148, 85 743 6149
Pogotowie Energetyczne	991
Pogotowie Gazowe	992
Pogotowie Ciepłownicze	993
Pogotowie Wodno - Kanalizacyjne	994
Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Białymstoku	85 7325-236
Telefon alarmowy Numer kontaktowy dla mieszkańców czynny poza godzinami pracy (należy dzwonić tylko w nagłych przypadkach)	112
Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Miasta Białegostoku	85 740 44 43 85 740 39 67
Departament Edukacji Urzędu Miasta Białegostoku (sekretariat)	85 869 63 30

ZGŁOSZENIE ALARMOWE

Po wybraniu numeru alarmowego i zgłoszeniu się dyżurnego, spokojnie i wyraźnie podaj:

- Rodzaj zdarzenia (np. pożar, wybuch gazu),
- Miejsce zdarzenia (adres, nazwę obiektu, charakterystyczne miejsca, piętro, numer sali),
- Liczbę poszkodowanych oraz ich stan ogólny (oddech, przytomność),
- Inne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzkiego (o ile występują),
- Swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu, z którego informujesz o zdarzeniu.

Nie odkładaj słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia – przyjmujący zgłoszenie może poprosić o dodatkowe informacje.

ZASADY POSTĘPOWANIA (WYBRANE ZDARZENIA) – PIERWSZE REAKCJE

Organ prowadzący szkołę lub placówkę, odpowiada za zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki.

Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 z późn. zm)

1. POŻAR

Zachowaj spokój!

1. Jeżeli zauważyłeś pożar lub otrzymałeś informację o pożarze, odszukaj najbliższy ręczny ostrzegacz pożarowy. Zbij szybko i naciśnij przycisk. Spowoduje to uruchomienie alarmu z centrali sygnalizacji pożaru.
2. Gdy w obiekcie nie ma takiego systemu, natychmiast zaalarmuj:
 - a) wszystkie osoby znajdujące się w bezpośrednim otoczeniu strefy objętej pożarem,
 - b) Państwową Straż Pożarną – 998
 - c) lub zadzwoń pod numer alarmowy 112.

UWAGA!

- Wcześniej ustal alarm pożarowy sygnalizowany przez dzwonek szkolny, np. dwa długie i jeden krótki dzwonek. Dopilnuj, by zapisy znalazły się obowiązkowo w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.
 - Poinformuj pracowników szkoły, że są obowiązani natychmiast powiadomić o pożarze dyrektora szkoły/placówki lub jego zastępcę.
3. Bezwzględnie przystąp do gaszenia pożaru przy pomocy sprzętu gaśniczego znajdującego się w budynku.

UWAGA!

- Nie próbuj gasić ognia, którego nie jesteś w stanie opanować!
 - Nie gaś wodą urządzeń pod napięciem oraz cieczy łatwopalnych!
4. Zarządź ewakuację ze strefy zagrożonej, po krótkiej ocenie sytuacji.

UWAGA!

- Kieruj akcją do czasu przybycia straży pożarnej.
 - Poinformuj pracowników szkoły, że obowiązani są podporządkować się poleceniom kierującego akcją.
5. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
 6. Jeżeli to możliwe, usuń z miejsca pożaru i bezpośredniego sąsiedztwa wszelkie znajdujące się tam materiały palne, wybuchowe, toksyczne, a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.
 7. Nie otwieraj – bez wyraźnej potrzeby – drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem; dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.
 8. Otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar, zachowaj szczególną ostrożność.

9. Nie wchodź do pomieszczeń objętych pożarem, lecz jeśli to konieczne, wchodząc zachowaj szczególną ostrożność, w zadymieniu poruszaj się w pozycji pochylonej lub na czworakach, blisko posadzki, gdzie jest najwięcej powietrza i lepsza widoczność; aby nie stracić orientacji staraj się poruszać wzdłuż ścian, poręczy; usta zasłoń np. wilgotną chustką.
10. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie stosuj się do ich poleceń.
11. Poinformuj dowódcę przybyłych jednostek o sytuacji i podjętych dotychczas działaniach.

2. POWÓDŹ

Etap I – Wystąpienie zagrożenia powodziowego.

Wystąpienie zagrożenia powodziowego związane jest ze wzrostem stanu wody w miejskiej rzece (Białka, Dolistówka). Wezbranie wód może być spowodowane spływem wód roztopowych w okresie wiosennym lub opadowych w okresie letnio – jesiennym. Inną przyczyną może być powstanie zatoru lodowego, spiętrzającego wodę zimą.

1. W okresie występowania zagrożenia powodziowego słuchaj komunikatów podawanych przez media, szczególnie lokalne. Miej w zapasie baterie, aby w razie odcięcia prądu zapewnić możliwość słuchania radia.
2. Sprawdź poprawność działania wewnętrznych procedur szkolnych, które mogą zostać uruchomione w związku z zagrożeniem pożarowym.

Etap II – Po otrzymaniu informacji o wystąpieniu możliwości zalania budynku szkoły.

1. Po wstępnej ocenie sytuacji zarządzaj przeprowadzenie ewakuacji.

UWAGA!

- Wykonuj polecenia służb prowadzących ewakuację.
 - Zapewnij opiekę i nadzór nad podopiecznymi podczas ewakuacji i w miejscu docelowym.
 - W miarę możliwości powiadom rodziców o miejscu przebywania dzieci.
 - Prowadź listę dzieci odbieranych przez rodziców.
2. Wyłącz lub zleć osobie odpowiedzialnej wyłączenie dopływu gazu i prądu.
 3. Przenieś wartościowe rzeczy w bezpieczne miejsca (na wyższe kondygnacje lub poza budynek szkoły, w zależności od stopnia zagrożenia).
 4. Zabezpiecz budynek szkoły przed zalaniem przez uszczelnienie drzwi i innych nisko położonych otworów (m.in. kanalizacja).

W miarę możliwości dokumentuj prowadzone działania i informuj o nich właściwy Wydział Oświaty i Wychowania oraz Kuratorium Oświaty.

3. CHOROBA ZAKAŻNA

Po otrzymaniu, np. od rodziców lub z mediów, informacji o podejrzeniu niebezpiecznej choroby zakaźnej u ucznia:

1. Potwierdź wiadomość:
 - u lekarza – jeśli to możliwe
 - u dyżurującego inspektora sanitarnego – 48 (85) 740-85-40 (numer dyżurny telefonu alarmowego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku).
2. Ustal z dyżurującym inspektorem sanitarnym sposób postępowania.
3. Zawiadom właściwy Wydział Oświaty i Wychowania oraz Kuratorium Oświaty.
4. Nadzoruj przestrzeganie zaleceń służb sanitarnych przez pracowników szkoły i uczniów.
5. Przygotuj informację dla uczniów i rodziców przy współpracy Oddziału Nadzoru Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Państwowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej.
6. Zorganizuj w razie potrzeby spotkanie rodziców z lekarzem chorób zakaźnych lub przedstawicielem Oddziału Nadzoru Higieny Dzieci i Młodzieży Państwowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej.

Zawsze stosuj się do zaleceń służb sanitarnych i innych kompetentnych służb.

4. PODEJRZANY PRZEDMIOT LUB PRZESYŁKA W SZKOLE

Zachowaj spokój!

1. Odizoluj miejsce lub zabezpiecz pomieszczenie. Nikt nie może się zbliżać, otwierać, dotykać i wahać podejrzanym przedmiotów.
2. Zadbaj o zamknięcie okien, wyłączenie systemów wentylacji i klimatyzacji, by nie powodować ruchu powietrza w pomieszczeniu.
3. Przykryj uszkodzony, podejrzanym przedmiot lub przesyłkę, gdy zawiera jakąkolwiek podejrzaną zawartość w formie: płynnej lub stałej (proszek, pył, galareta, piana lub inne).
4. Powiadom Dyrektora Szkoły, następnie zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z poniższych numerów alarmowych:
 - 997 – Policja
 - 112 – numer alarmowy.
5. Ustal, które osoby miały kontakt z podejrzanym przedmiotem, przesyłką.
6. Zadbaj, by osoby te dokładnie umyły ręce.
7. Zgromadź te osoby w jednym pomieszczeniu i przypilnuj, by z nikim się nie kontaktowały i pozostały tam do przybycia służb.
8. Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

5. ZAGROŻENIE TERRORYSTYCZNE

a) Wtargnięcie napastników do obiektu.

Zachowaj spokój!

1. Poddaj się woli napastników – wykonuj ściśle ich polecenia.
2. Staraj się zwrócić uwagę napastników na fakt, że mają do czynienia z ludźmi (personifikowanie siebie i innych – zwracaj się do uczniów po imieniu) to zwiększa szansę ich przetrwania.
3. Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów z jakimś poleceniem.
4. Zapamiętaj szczegóły dotyczące porywaczy i otoczenia – informacje te mogą okazać się cenne dla służb ratowniczych.
5. Staraj się uspokoić dzieci – zapanuj w miarę możliwości nad własnymi emocjami.
6. Dopóki nie zostanie wydane polecenie wyjścia:
 - nie pozwól dzieciom wychodzić z pomieszczenia oraz wyglądać przez drzwi i okna,
 - nakaż dzieciom położyć się na podłodze.
7. W chwili podjęcia działań zmierzających do uwolnienia, wykonuj polecenia grupy antyterrorystycznej.

UWAGA!

Bądź przygotowany na surowe traktowanie przez policję. Dopóki nie zostaniesz zidentyfikowany, jesteś dla nich potencjalnym terrorystą.

8. Po zakończeniu akcji:
 - sprawdź obecność dzieci celem upewnienia się, czy wszyscy opuścili budynek – o braku któregokolwiek dziecka poinformuj policję,
 - nie pozwól żadnemu z dzieci samodzielnie wrócić do domu,
 - prowadź ewidencję dzieci odbieranych przez rodziców/osoby upoważnione.

b) Użycie broni palnej na terenie szkoły.

W sytuacji bezpośredniego kontaktu z napastnikiem:

1. Nakaz dzieciom położyć się na podłodze.
2. Staraj się uspokoić dzieci.
3. Dopilnuj, aby dzieci nie odwracały się tyłem do napastników w przypadku polecenia przemieszczania się.
4. Jeżeli terroryści wydają polecenia, dopilnuj, aby dzieci wykonywały je spokojnie – gwałtowny ruch może zwiększyć agresję napastników.
5. O ile to możliwe zadzwoń pod jeden z numerów alarmowych:

- 997 – Policja
- 112 – numer alarmowy.

UWAGA!

Nie rozłączaj się, aby – jeśli to możliwe – na bieżąco relacjonować sytuację.

6. Po opanowaniu sytuacji:

- upewnij się o liczbie osób poszkodowanych i sprawdź, czy strzały z broni palnej nie spowodowały innego zagrożenia (np. pożaru),
- zadzwoń lub wyznacz osobę, która zadzwoni pod jeden z numerów alarmowych:
 - 999 – Pogotowie Ratunkowe
 - 997 – Policja
 - 112 – numer alarmowy,
- udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym,
- w przypadku, gdy ostrzał spowodował inne zagrożenie podejmij odpowiednie do sytuacji działania,
- zapewnij osobom uczestniczącym w zdarzeniu pomoc psychologiczną.

c) Zagrożenie bombowe

Przypadek 1 – Informacja o podłożeniu bomby.

Zachowaj spokój!

1. Jeżeli jest to informacja telefoniczna:

- słuchaj uważnie,
- zapamiętaj jak najwięcej,
- jeżeli masz taką możliwość, nagrywaj rozmowę, jeśli nie – spróbuj zapisywać informacje,
- zwróć uwagę na szczegóły dotyczące głosu i nawyki mówiącego oraz wszelkie dźwięki w tle,
- nigdy nie odkładaj pierwszy słuchawki,
- jeżeli twój telefon posiada funkcję identyfikacji numeru dzwoniącego – zapisz ten numer.

2. Jeżeli jest to wiadomość pisemna, zabezpiecz ją tak, aby nikt jej nie dotykał – przekażesz ją policji.

3. Po zakończeniu rozmowy niezwłocznie zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych:

- 997 – Policja
- 112 – numer alarmowy.

4. Zaalarmuj zarządcę budynku.

5. Zadzwoń do właściwego Wydziału Oświaty i Wychowania oraz Kuratorium Oświaty.

6. Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki.

7. Zarządź przeprowadzenie ewakuacji, zgodnie z obowiązującą instrukcją.

UWAGA!

Poinstruuuj uczniów o zabraniu ze sobą rzeczy osobistych – plecaków, reklamówek itp.

8. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
9. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
10. W przypadku odnalezienia podejrzanego przedmiotu nie dotykaj go i nie otwieraj.
11. W miarę możliwości ogranicz dostęp osobom postronnym.
12. Dokonaj próby ustalenia właściciela przedmiotu.

Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

Przypadek 2 – Wykrycie / znalezienie bomby (podejrzanego przedmiotu)

Zachowaj spokój!

1. Nie dotykaj podejrzanego przedmiotu.

UWAGA!

Jeżeli widzisz „bombę” to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.

2. Zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych:
 - 997 – Policja
 - 112 – numer alarmowy.
3. Zabezpiecz w miarę możliwości, rejon zagrożenia w sposób uniemożliwiający dostęp osobom postronnym – głównie uczniom, nie narażaj siebie i innych na niebezpieczeństwo.
4. Powiadom o zagrożeniu personel szkoły oraz uczniów, w sposób nie wywołujący paniki!
5. Zarządź przeprowadzenie ewakuacji, zgodnie z obowiązującą instrukcją.
6. Zabezpiecz ważne dokumenty, pieniądze.
7. Wyłącz lub zleć pracownikowi ds. technicznych wyłączenie dopływu gazu i prądu.
8. Otwórz okna i drzwi.
9. Usuń z otoczenia wszystkie materiały łatwopalne.
10. Nie używaj w pobliżu podejrzanego ładunku urządzeń radiowych (radiotelefonów, telefonów komórkowych).

Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

Przypadek 3 – Po wybuchu bomby.

Zachowaj spokój!

1. Oceń sytuację biorąc pod uwagę liczbę osób poszkodowanych i upewnij się, jakiego rodzaju zagrożenia spowodował wybuch.
2. Zadzwoń pod jeden z poniższych numerów alarmowych:
 - 997 – Policja
 - 112 – numer alarmowy.
3. Udziel pierwszej pomocy najbardziej potrzebującym.
4. Sprawdź bezpieczeństwo dróg i rejonów ewakuacyjnych, a następnie zarządzaj przeprowadzenie ewakuacji, zgodnie z obowiązującą instrukcją.
5. W przypadku, gdy wybuch spowodował inne zagrożenie, podejmij działania odpowiednie do sytuacji.

Po przybyciu właściwych służb, bezwzględnie stosuj się do ich zaleceń.

6. ZAGROŻENIE CHEMICZNE lub BIOLOGICZNE

Atak wcześniej zapowiedziany:

1. Włączyć odbiorniki radiowe i telewizyjne na program lokalny w celu wysłuchania komunikatów ostrzegawczych, stosować się do poleceń komunikatów nadawanych przez obronę cywilną.
2. Zaalarmować i ewakuować pracowników, uczniów z rejonu zagrożenia w kierunku pod wiatr od źródeł zagrożenia, a ze strefy skażonej poprzecznie do kierunku wiatru.
3. Wyłączyć urządzenia klimatyzacyjne w obiekcie, natychmiast zamknąć i uszczelnić wszystkie otwory wentylacyjne, okna i drzwi.
4. Przygotować wilgotne tampony do ochrony dróg oddechowych, na wypadek przeniknięcia środka biologicznego do wnętrza pomieszczeń – częsta zmiana tamponu lub nawilżanie go wodą podtrzymuje zdolność pochłaniania na stałym poziomie.
5. W miarę możliwości zgromadzić podręczne środki ratownicze i odtrutki: maski pyłowe, gazę, watę, kwas octowy, sok cytrynowy, oliwę jadalną, wodę, wodę utlenioną, mydło, olej parafinowy, środki pobudzające krążenie, spirytus do zmywania skóry.
6. Powstrzymać się od spożywania posiłków, palenia tytoniu oraz prac wymagających dużego wysiłku.
7. W zależności od okoliczności i potrzeb powiadomić policję, straż pożarną, pogotowie.
8. Do chwili odwołania alarmu lub zarządzenia ewakuacji nie wolno opuszczać uszczelnionych pomieszczeń, przebywać w pobliżu okien i innych otworów wentylacyjnych.
9. Osoby przebywające na otwartej przestrzeni lub przystępujące do ewakuacji (po jej zarządzeniu) powinny jak najszybciej opuścić strefę niebezpieczną prostopadle do kierunku wiatru przenoszącego skażone powietrze.

Atak szybko wykryty:

1. Użyć pasywnych środków ochronnych – maski, ubrania ochronne, ewakuacja ludzi z zagrożonych obiektów, ochrona obiektów.
2. Ewakuować ludzi ze skażonych pomieszczeń, rejonu.
3. Ograniczyć lub zakazać ruch ludzi na zewnątrz budynku (z wyjątkiem zwalniania pracowników do domu).
4. Prowadzić profilaktykę wśród zagrożonych pracowników i uczniów.
5. Stosować zapobiegawczo antybiotyki dla osób skierowanych w rejon skażeń.
6. Prowadzić zabiegi sanitarne i specjalne (np. dekontaminacja ludzi, odzieży i sprzętu w strefie zakażonej).
7. Śledzić komunikaty radiowe i inne, stosować się do poleceń kierowników jednostek ratowniczych.

Atak późno wykryty (powstały już podejrzone ogniska zachorowań):

Działania w tych przypadkach muszą być zdecydowane, bardzo sprawnie kierowane i koordynowane. Niezbędne jest podjęcie następujących przedsięwzięć:

1. Prowadzenie kordonu sanitarnego i wydzielenie stref zakażonych.
2. Poddanie kwarantannie ludzi znajdujących się w tych strefach, a w niektórych przypadkach również zwierząt.
3. Dekontaminacja ludzi, odzieży i sprzętu w strefie zakażonej.
4. Hospitalizacja chorych z objawami klinicznymi.
5. Zapewnienie ludności bezpiecznej żywności i wody oraz czystej odzieży.
6. Podjęcie działań profilaktycznych w strefach nie zakażonych.

ODWOŁANIE ALARMU:

1. Usunąć zagrożenie czynnikiem biologicznym wewnątrz budynku poprzez zabiegi specjalne odkażające.
2. Wszystkie pomieszczenia dokładnie przewietrzyć.
3. Zapewnić poszkodowanym ewakuowanym osobom pomoc doraźną.
4. Usunąć materiały skażone.
5. Przeprowadzić specjalistyczną kontrolę bhp, a rozpoczęcie normalnej pracy może nastąpić po usunięciu przyczyn zagrożenia.

7. PRÓBA SAMOBÓJCZA UCZNIA

1. Ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia.
2. Nie pozostawiaj ucznia samego.

3. Usuń wszystko, co może ułatwiać realizację zamiaru.
4. Bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
5. Zbierz wstępne informacje o okoliczności zdarzenia.
6. Wezwij pomoc (pogotowie, straż, policja) – w zależności od potrzeby.(tel. 112)
7. Zadbaj, aby interwencja służb przebiegała dyskretnie.
8. Zawiadom właściwy Wydział Oświaty i Wychowania- Kuratorium Oświaty w Białymstoku
9. Dokonaj szybkiej oceny dalszych zagrożeń.
10. Powiadom rodziców/opiekunów prawnych.
11. Chronić ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatycznymi (np. media, świadkowie itp.).
12. Zapewnij uczniowi pomoc psychologiczną

8. ZABÓJSTWO lub SAMOBÓJSTWO

1. Powiadom policję, pogotowie ratunkowe i przełożonych (tel. 112).
2. Zabezpiecz miejsce zdarzenia do czasu przybycia policji.
3. Nie udzielaj informacji mediom, dopóki o śmierci nie powiadomisz najbliższej rodziny.
4. Jak najszybciej powiadom najbliższą rodzinę o śmierci dziecka, zrób to twarzą w twarz, unikaj telefonu lub poczty.
5. Udziel pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego, w razie potrzeby powiadom pogotowie ratunkowe
6. Zorganizuj pracę szkoły w ten sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej – udzielenie wsparcia psychologicznego uczniom, pomoc w odreagowaniu traumatycznych przeżyć.
7. Przemyśl i przygotuj strategię kontaktowania się z mediami.
8. Powiadom poradnię psychologiczno – pedagogiczną i poproś o zorganizowanie pomocy psychologicznej uczniom i nauczycielom

9. CYBERPRZEMOC

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy.
2. Ustal okoliczności zdarzenia (rodzaj materiału, sposób rozpowszechniania, ustalenie sprawcy, świadków zdarzenia).
3. Powiadom dyrektora lub pedagoga/psychologa szkolnego.
4. Zabezpiecz dowody.

5. Dokonaj analizy zdarzenia przy współdziałaniu wychowawcy, pedagoga/psychologa i dyrektora.

6.a Gdy sprawca jest nieznany:

- przerwij akt cyberprzemocy (zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału),
- powiadom policję i prokuraturę,
- podjęcie czynności przez policję/sąd.

6.b. Gdy sprawcą jest uczeń szkoły:

- powiadom policję lub sąd rodzinny w sytuacji naruszenia prawa,
- przeprowadź rozmowy wyjaśniające,
- powiadom rodziców lub opiekunów,
- zobowiąż ucznia do zaprzestania takiego postępowania i usunięcia materiału z sieci,
- poinformuj o dalszym postępowaniu i konsekwencjach wobec dziecka,
- zastosowanie konsekwencji regulaminowych,
- zawarcie kontraktu,
- zapewnienie pomocy psychologicznej – pedagogicznej sprawcy,
- monitoruj zachowania ucznia.

10. PRZEMOC SEKSUALNA

1. W przypadku podejrzenia, że dziecko stało się ofiarą przemocy seksualnej należy ten fakt zgłosić psychologowi / pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.
2. Pedagog / psycholog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły rozmawia z dzieckiem.
3. Jeżeli fakt przemocy seksualnej zostanie stwierdzony dyrektor szkoły zawiadamia Policję.

Pomoc dziecku – ofierze przemocy seksualnej.

Nie należy bać się rozmawiać z dziećmi – ofiarami przemocy seksualnej, a także z ich rodzicami. Warto w czasie rozmowy zastosować się do zasad wymienionych poniżej.

- Zapewnij dziecku, że mu wierzysz.
- Zadbaj o jego bezpieczeństwo, zrób wszystko, by uchronić je przed kolejnymi aktami przemocy.
- Pochwal i doceń to, że opowiedziało o tym, co się wydarzyło.
- Spróbuj zrozumieć i zaakceptować fakt, że o molestowaniu nie powiedziało wcześniej.
- Nie obwiniaj dziecka za to, co się stało.
- Wy tłumacz mu, że całą odpowiedzialność za to, co się wydarzyło, ponosi sprawca.
- Pozwól dziecku odczuwać i wyrażać wszystkie uczucia, jakie przeżywa w związku z zaistniałą sytuacją (zarówno pozytywne, jak i negatywne).
- Nie powstrzymuj się od bliskiego fizycznego kontaktu z dzieckiem.
- Nie bądź wobec niego nadopiekuńczy.
- Zapewnij mu specjalistyczną pomoc (medyczną, psychologiczną, prawną).

11. PRZEMOC RÓWIEŚNICZA

1. W przypadku zgłoszenia lub zauważenia przez pracownika szkoły śladów przemocy fizycznej nauczyciel zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić o tym fakcie wychowawcę lub w razie jego nieobecności pedagoga / psychologa lub dyrekcję szkoły.
2. Wychowawca wraz z pedagogiem / psychologiem rozmawia z dzieckiem.
3. Ogólnych oględzin dokonuje pielęgniarka szkolna lub osoby wyznaczone przez dyrektora, sporządzając odpowiednią notatkę.
4. W zależności od stanu zdrowia dziecka należy zawiadomić rodziców, wezwać pogotowie ratunkowe i powiadomić policję.
5. W zależności od zaistniałej sytuacji wychowawca, pedagog rozmawia z rodzicami / opiekunami prawnymi ucznia / uczennicy. Następnie osoby rozmawiające z uczniem sporządzają protokół zajścia.
6. W szczególnych przypadkach zawiadamiamy Sąd Rodzinny i Policję (wniosek dyrekcji o wgląd w sytuację rodzinną).

Do czynów karalnych ściganych z urzędu, a najczęściej popełnianych przez uczniów należą:

- bójki (co najmniej dwóch uczestników na dwóch);
- pobicia (dwóch, trzech lub więcej na jednego);
- wymuszania pieniędzy z użyciem przemocy (rozbój);
- kradzież;
- uszkodzenie ciała (agresja fizyczna) – jeżeli lekarz sądowy oceni niezdolność powyżej 7 dni, do 7 dni przestępstwo jest ścigane na wniosek rodziców (prawnych opiekunów).

Osoba podejmująca interwencję powinna o tym poinformować rodziców (prawnych opiekunów) ze względu na konieczność posiadania zaświadczenia o urazach od lekarza sądowego.

12. ZNALEZIENIE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJI PRZYPOMINAJĄCEJ NARKOTYK

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję przed dostępem do niej innych osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należała.
2. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

13. UCZEŃ POSIADA SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, dyrektor, pedagog itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją.

Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.

2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców / opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję. Całe zdarzenia nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

UWAGA:

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – w Polsce karalne jest:

- posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- wprowadzanie do obrotu środków odurzających;
- udzielanie innej osobie, ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia;
- wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

14. UCZEŃ POSIADA PRZEDMIOTY NIEDOZWOLONE NA TERENIE SZKOŁY (np. ostre narzędzia, nóż, żyłtka, gaz, straszaki broni, kastet, itp.):

Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do:

1. Nakłonenia ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu i ewentualnego zabezpieczenia narzędzia.
2. Powiadomienia wychowawcy klasy oraz pedagoga szkolnego, a następnie powiadomienia rodziców ucznia.
3. W przypadku odmowy, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia natychmiastowe powiadomienia dyrekcji szkoły i podjęcie działań zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom, w tym odizolowanie ucznia.
4. Wezwania rodziców do szkoły (w szczególności ucznia niepełnoletniego), powiadomienia o konsekwencjach czynu.
5. Wezwania policji.
6. Powiadomienia kuratora sądowego, gdy uczeń jest pod jego opieką.

15. UCZEŃ POD WPLYWEM ALKOHOLU

Nauczyciel / pracownik szkoły powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadomienia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.

2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców / opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice / opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji – decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły / placówki.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców / opiekunów oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
6. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.
7. Spożywanie alkoholu na terenie szkoły przez ucznia, który ukończył 17 lat, stanowi wykroczenie z art. 43 ust. 1 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Należy o tym fakcie powiadomić policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

16. NARUSZENIE GODNOŚCI OSOBISTEJ NAUCZYCIELA

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub pracownika niepedagogicznego szkoły uznajemy: lekceważące i obraźliwe zachowanie wyrażone w słowach lub gestach:

- a. prowokacje słowne lub gestem,
- b. naruszenie ich prywatności i własności prywatnej,
- c. użycie wobec nich przemocy fizycznej lub psychicznej,
- d. pomówienie i oszczerstwa,
- e. naruszenie ich nietykalności osobistej.

Procedura:

1. W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że uczeń naruszył godność nauczyciela lub innego pracownika szkoły, tenże ma obowiązek zgłoszenia zajścia dyrektorowi szkoły, a w przypadku jego nieobecności powiadamia koordynatora ds. bezpieczeństwa szkoły lub pedagoga szkolnego.
2. W przypadku gdy zachodzi podejrzenie, że uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków należy wezwać lekarza. Jeżeli badanie potwierdzi powzięte przypuszczenie, wzywani są rodzice (prawni opiekunowie) i dalsza procedura zostaje wdrożona według ustalonego biegu postępowania – procedura nr 14 (Uczeń pod wpływem alkoholu).

3. Jeżeli uczeń nie działał pod wpływem alkoholu lub narkotyków procedura przebiega następująco:

A. Jeżeli zdarzenie miało miejsce po raz pierwszy w przypadku tego ucznia, a zdarzenie dotyczy punktu a lub b definicji powyżej:

- wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji,
- uczeń otrzymuje naganę wychowawcy klasy za rażące naruszenie regulaminu szkoły i statutu,
- jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach.

B. Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz kolejny w przypadku tego ucznia:

- wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców (prawnych opiekunów) o zaistniałej sytuacji,
- uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły za rażące naruszenie regulaminu szkoły i statutu,
- uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania co najmniej o jeden stopień,
- rodzice i uczeń podpisują ze szkołą kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron,
- sporządzona zostaje notatka służbowa z czynności szkoły, podpisana przez rodziców i ucznia,
- jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach.

C. Jeżeli zachowanie ucznia dotyczy pozostałych punktów powyższej definicji:

- wychowawca niezwłocznie powiadamia, telefonicznie, o zaistniałej sytuacji rodziców,
- wzywana jest natychmiastowo Policja w przypadkach:
 - naruszenia prywatności i własności prywatnej
 - użycia wobec pracowników przemocy fizycznej lub psychicznej
 - naruszenia nietykalności osobistej pracowników szkoły
- uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły za rażące naruszenie regulaminu szkoły i statutu,
- uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania o co najmniej jeden stopień,
- rodzice (prawni opiekunowie) podpisują kontrakt indywidualny, zawierający zasady dalszej współpracy stron,
- sporządzona zostaje notatka służbowa z czynności szkoły i właściwych służb, podpisana przez rodziców i ucznia,
- osoba poszkodowana może zgłosić na Policję doniesienie o popełnieniu przestępstwa z powodztwa cywilnego,
- jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach.

Jeżeli zdarzenie powtarza się, szkoła występuje do sądu rodzinnego o zaostrenie środków, do skierowania ucznia do ośrodka włącznie, a do kuratora oświaty kieruje wniosek o skreślenie z listy uczniów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Uczniowi i jego rodzicom przysługuje prawo odwołania od wymierzonej kary w ciągu 14 dni od jej zastosowania. Odwołanie składać należy do dyrektora szkoły w formie pisemnej, w sekretariacie szkoły. Dokument taki zostaje wpisany do dziennika pism przychodzących, z nadaniem numeru. Dyrektor szkoły rozpatruje odwołanie w ciągu 14 dni i powiadamia o tym rodziców.

17. ORGANIZACJA EWAKUACJI

Obowiązkowo należy przeszkolić pracowników z zasad ewakuacji w szkole.

Podstawowe zasady ewakuacji:

- W przypadku wystąpienia zagrożenia powodującego konieczność przeprowadzenia ewakuacji osób i mienia z budynków szkolnych, decyzję o ewakuacji podejmuje dyrektor szkoły / placówki lub jego zastępca.
- Decyzja o zarządzeniu ewakuacji powinna zawierać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, sposobach (drogi i kierunki ewakuacji) oraz kolejności opuszczania budynku.
- Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy niezwłocznie powiadomić wszystkich pracowników przebywających na terenie ewakuowanej strefy o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz o przeprowadzanej ewakuacji.
- Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup uczniów, ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.
- W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych miejsc ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie; następnie należy ewakuować osoby, zaczynając od naj-wyższych kondygnacji (pierwszeństwo mają osoby o ograniczonej z różnych względów zdolności poruszania się).
- Podczas ewakuacji z pomieszczeń grupy ludzi należy kierować na korytarze (poziome drogi ewakuacji), a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne na klatki schodowe (pionowe drogi ewakuacyjne) i wyjścia poza obszar zagrożony pożarem lub na zewnątrz obiektów.
- Osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować wykorzystując wózki bądź przenosić na rękach.
- W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych należy niezwłocznie (bezpośrednio lub z pomocą osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy) powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej; ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków ewakuować na zewnątrz budynku, przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek ratowniczych.
- Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, trzymając głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie w dolnych partiach pomieszczeń; należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji; usta i drogi oddechowe należy zasłonić zmoczoną chusteczką, ułatwiając tym oddychanie.
- W czasie ewakuacji niewskazane jest:
 - dokonywanie jakichkolwiek czynności mogących wywołać panikę,
 - wprowadzanie zamieszania poprzez zmianę kierunku ewakuacji,
 - zatrzymywanie się lub tamowanie ruchu w inny sposób.

- Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi.
- Ewakuację mienia należy przeprowadzać w następującej kolejności:
 - dokumentacja szkoły,
 - sprzęt elektroniczny, w tym komputerowy,
 - pomoce dydaktyczne o znacznej wartości,
 - księgozbiór,
 - pozostałe wyposażenie i sprzęt szkolny.

Uwaga!

Wszystkie sprawne fizycznie osoby powinny pomagać w demontażu i ewakuacji mienia.

Po opuszczeniu budynku szkolnego czy zagrożonej strefy, opiekun danej grupy zobowiązany jest do sprawdzenia, czy wszystkie osoby z jego grupy opuściły poszczególne pomieszczenia; w razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy bezzwłocznie zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym będącym na miejscu akcji.

Proponowany przebieg ewakuacji:

- W budynku szkoły ogłosić sygnał alarmowy „EWAKUACJA”:
głosem: kilkakrotnie powtarzany słowny komunikat „EWAKUACJA” (wskazane jest wykorzystanie szkolnej aparatury nagłaśniającej),
- szkolną sygnalizacją dzwonkową; najlepszy wydaje się przerywany dzwonek, uruchamiany z łatwo dostępnego dla wszystkich miejsca; sygnał powinien trwać tak długo aż wszyscy opuszczą budynek lub pozwolą na to warunki,
- sygnał alarmowy w razie pożaru powinien mieć możliwość włączyć każdy, kto zauważy ogień;
- otworzyć drzwi sal lekcyjnych, powiadamiając wszystkich o charakterze zagrożenia i konieczności ewakuacji; apelować o zachowanie spokoju;
- określić kolejność i sposób ewakuacji;
- uformować grupy ewakuacyjne na korytarzach pod opieką nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne; na czoło grupy należy wyznaczyć nieformalnego przywódcę grupy klasowej; nauczyciel wychodzi z sali lekcyjnej ostatni, zabierając ze sobą dziennik; młodzież zostawia wszystkie przedmioty (torby, teczki, plecaki, itp.), gdyż czas opuszczenia zagrożonego budynku jest w tym przypadku bardzo ważny;
- wskazać młodzieży kierunek ewakuacji oraz określić miejsce zbiórki (boisko szkolne, dziedziniec, plac apelowy, itp.);
- na miejscu zbiórki nauczyciele muszą obowiązkowo sprawdzić listę swojej klasy (grupy);
- po sprawdzeniu listy uczniów (podopiecznych) nauczyciel zobowiązany jest sprawdzić ich stan zdrowia, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia, itp.;

- wszystkich poszkodowanych należy traktować jako ofiary zdarzenia i udzielić im pomocy przedmedycznej i/lub medycznej bądź szpitalnej;
- niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się uczniów (podopiecznych) do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców; wskazana jest pełna informacja w tym zakresie w dzienniku lekcyjnym, o ile to możliwe, sprawdzić, czy wszyscy opuścili pomieszczenia;
- po zakończeniu ewakuacji osób, przystąpić do ewakuacji mienia, począwszy od pomieszczeń zagrożonych pożarem.